

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهدی‌شست

وزیر فتح

وزیر فتحی

مشخصه ها و مشترکات زندانیان سیاسی دههی شصت

مشخصه ها و مشترکات

زندانیان سیاسی دههی شصت

وزیر فتحی

۱۳۹۴

کتاب حاضر متن پیاده شده از فیلم سخنرانی وزیر فتحی است که به تاریخ ۱۹ اکتبر ۲۰۱۳ برابر با ۲۷ مهرماه ۱۳۹۲ بمناسبت سالگرد کشتار ۶۷ ایراد شده است . علاقمندان می توانند برای مشاهده ی فیلم به لینک زیر مراجعه کنند :

[سخنرانی وزیر فتحی در واشنگتن / ۲۰۱۳](#)

مشخصه ها و مشترکات

زندانیان سیاسی دهه شصت

وزیر فتحی

انتشارات پروسه

www.processgroup.org

۱۳۹۴

مشخصه ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهدی شصت

متن سخنرانی وزیر فتحی در واشنگتن

(مو رخ ۱۹ اکتبر ۱۳۹۲ برابر با ۲۷ مهرماه ۱۳۹۲)

دیباچه

بیا که شرح دهم در د جانِ تنبیده‌ی ما

حدیثِ سرخِ هزاران به خون تپیده‌ی ما

هجومِ لشکرِ پاییز بر نهالِ بهار

و قتلِ عامِ همه فصلِ نار سیده‌ی ما

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

بگوییمت که چه در شصت و هفت بر ما رفت

چه بود اصل نبرد و مرام و ایده‌ی ما

طناب بود و تبر بود و تیر و ترکه و تخت

جواب خیزش آن نسل آبدیده‌ی ما

براابری و حقوق و هوای آزادی

جز این چه خواست مگر خلق رنج دیده‌ی ما؟!

کله زه سر به نشان سپاس بردارد

هر آن‌که او شنود واقع پدیده‌ی ما

هزار سال اگر بگذرد از آن کشتار

سزاست گر برود رود خون ز دیده‌ی ما

کجاست دادرسی تا رسد در این بی‌داد

به داد این دل رهیاب زخم دیده‌ی ما؟! [رهیاب]

رفقا، دوستان، حضارِ محترم و مردمی که هم‌اکنون مستقیم و یا بعداً به صورت‌های مختلف در جریانِ این برنامه قرار می‌گیرید و سخنان ما را می‌شنوید! : بیست و پنج سال از قتلِ عام شصت و هفت گذشت. بیست و پنج سالِ پیش در چنین ایامی؛ جمهوری‌اسلامی طی یک کشتارِ عظیم در زندان‌های سراسر ایران هزاران تن از اسیرانِ نسلِ انقلاب، نسلِ سترگ، نسلِ رادیکال، نسلِ عصيان، نسلی را که برآیندِ همه‌ی نسل‌های پیش و پس از انقلابِ مشروطه تا انقلاب ۵۷ بود را به‌دارآویخت و یا تیرباران کرد. جنایاتِ هولناکی که در تاریخِ معاصر ایران و شاید از نظرِ شکل و نوع و گستردگی اش، در تاریخِ معاصرِ جهان بی‌نظیر بود و همه‌ی ارکانِ جمهوری‌اسلامی و مولفه‌های جمهوری‌اسلامی (اعم از آن‌هایی که امروز جز مغضوبین و مطروهینِ حاکمیتِ کنونی اند و چه کسانی که هم‌چنان بر سریرِ خون نشسته‌اند و بیداد می‌کنند) در این جنایت شرکت داشتند. هم توافق داشتند و هم در اجرای آن مشارکت داشتند.

ده‌ها سال است که جنایت می‌کنند. ده‌ها سال است که کشتار می‌کنند:

شمّه‌ای از داستانِ رنج و محنت‌های ماست

این جنایت‌ها که اینک این جماعت می‌کنند! [رهیاب]

قتلِ عامِ شصت و هفت اما قله‌ی بارز و اوجِ آن جنایاتی بود که در سرتاسرِ عمرِ ننگین این رژیمِ پلید که از آغاز به قدرت نشستن اش و از آغاز بر اریکه‌ی قدرت تکیه زدن شان انجام داده‌اند و هم‌چنان انجام می‌دهند. در واقع جمهوری‌اسلامی بازگشتِ ارتجاع و ضدِ انقلاب

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

به قدرت بود، در حالی که به مراتب درنده‌تر و بی‌رحم‌تر و سفاک‌تر از ارجاع پیشین عمل می‌کرد. عمل کرد تا کار انقلاب و نسلِ انقلاب را یک‌سره کند و آن نسل و حتا آرمان‌هایش را منهدم کند.

ادوار سرکوب و کشتار در جمهوری اسلامی

ادوار این سرکوب را اگر بخواهیم تا پایانِ دهه‌ی شصت بررسی کنیم - که البته در کتاب آرمان خواهان که جدیداً منتشر شده است و به راحتی از اینترنت قابل دسترسی می‌باشد به طور مفصل توضیح داده شده است و اینجا تنها بهد اشاره ای به انها اکتفا می‌کنیم تا به اصل مطلب بپردازیم - می‌توان آن‌ها را تا پایانِ دهه‌ی شصت به پنج دوره تقسیم کرد.

دوره‌ی اول همان از فردای انقلاب که این‌ها به قدرت دست پیدا کردند تا سی‌خرداد شصت. خواست مردم کردستان را برای اعاده‌ی حقوقی همیشه پای‌مال شده‌شان با توب و تانک و بمباران‌های هوایی جواب دادند. به زنان و کودکان و پیرانِ مارحم نکردند. روستای قارنا یکی از مصادیقِ جنایاتی است که در کردستان مرتکب شده‌اند. اعراب و خوزستان مارا به‌شدت و بی‌رحمی هر چه تمام‌تر سرکوب کردند و در آن خطه جوخته‌های اعدام‌علنی در ملاء‌عام به راه‌انداختند. ترکمن صحرا-آن خطه‌ی سبز - را به جهنمی برای مردم آن منطقه تبدیل کردند. صیادانِ بندر از لی را ابتدا از حقوق‌شان سلب کردند و بعد در برابر اعتراض به حقِ صیادان برای حقوق پای‌مال شده‌شان بود که آن ماهی‌گیران را به مسلسل

بستند و در انزلی جویبار خون به راه‌انداختند. همزمان و در همین دوران به شکار گاه‌وبی‌گاهِ انقلابیون و مبارزانِ زبده‌ی ما پرداختند. ده‌ها توماج و مختوم و واحدی و جرجانی را دست‌گیر و سربه‌نیست کردند. بعدها خلخالی‌جانی در مجلسِ رژیم اعتراف کرد و با افتخار اعلام کرد که بیش از نود نفر را در این شرایط دست‌گیر و اعدام کرده است. تقی شهرام و محمدرضا سعادتی را در همین دوران دست‌گیر کردند و در فرصت اعدام کردند. همزمان در کوی و بزن و خیابان‌ها و محلات ریختند و جوانان و مبارزانِ نسل انقلاب را فوج فوج دست‌گیر و واردِ زندان‌ها کردند. بسیاری از آنان که در سالِ پنجاه و نه دست‌گیر شده بودند به پنجاه و نه‌ها معروف بودند و آنقدر بدونِ هیچ حکم و محکمه و دادگاهی در زندان نگه داشته شده بودند که به زندانی‌های ملی‌کش معروف شده بودند. امروز یکی از این رفقا را در این‌جا دیدم. این رفقا را - که امروز یکی از آن‌ها را در این‌جا دیدم - تا سالِ شصت و هفت در زندان نگه داشتند و در این سال اکثر قریب به اتفاقِ آن‌ها را قتل‌عام کردند.

دوره‌ی دوم این جنایت‌ها در جامعه و زندان‌ها، درست از فردایِ سی‌خردادِ سالِ شصت شروع شد. در واقع پیشاپیشِ جمهوری‌اسلامی و تمامِ ارکان آن با دیدنِ رشدِ آگاهی‌های اجتماعی و سیاسی‌جامعه و سازمان‌دهی وسیعی که داشت صورت می‌گرفت و جان‌گرفتنِ تشکلات و جریان‌های سیاسی، برای عقب نماندن از قافله و خالی نکردنِ میدان برای مخالفین، در یک اقدامِ پیش‌گیرانه در کلِ جامعه شرایطی را خلق کرد که جامعه را به یک نبرد و رویارویی فرآبخواند و در همان ابتدای انقلاب کار را یک‌سره کند. سرانجام در همان

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

سی خداداد شصت تمام نسل انقلاب در برابر تمامیت رژیم قرار گرفت و با تمام وجود به اعتراض پرداخت و جمهوری اسلامی هم مصمم شد برای انهدام آن نسل. در واقع جمهوری اسلامی آن هیولا‌یی بود که:

افکند سپر هر که بدیدش با تیغ

ما تیغ شدیم و سینه کردیم سپر [جدای]

دست‌گیری بسیار گسترده، شکنجه و تیرباران، لاجوردیسم، تواب سازی، قیامت، تابوت و.... عناوینی که شنیده‌اید در همین دوران اتفاق افتاد. شعبه‌های بازجویی مالامال از زندانیانی بود که هر روزه‌دها و صدها نفر از آن‌ها را دست‌گیر می‌کردند و به آنجامی آوردن و فریاد و نعره‌ی شکنجه‌شده‌گان بود که به هوا بر می‌خاست. در همین دوران ایستادگی و پایداری، به رغم تلفات زیادی که داده‌شد، تا سر انجام بهمن شصت و سه و تا اوایل اسفندماه، این نهایت‌بی رحمی و شقاوت هم در برابر پایداری آن نسل به بن‌بست رسید و لاجوردی برکnar شد و در واقع دور سوم زندان شروع شد.

دوره سوم در این دور مدیریت زندان عوض شد و اکیپ منتظری در سال‌های شصت و چهار و شصت و پنج به زندان‌ها آمد. زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت، با مقاومتشان و ایستادگی‌هایشان در مقابل شکنجه‌ها و بازجویی‌ها و در داخل زندان در برابر تواب سازی‌های این رژیم بود که باعث شدن رژیم شکست بخورد. رژیمی که می‌خواست نه تنها از لحاظ فیزیکی آن نسل را منهدم کند، بلکه اساساً وجود آن نسل را هم نمی‌توانست

تحمل بکند و می‌خواست آن‌ها را مسخ کند و آن‌ها را تبدیل به موجوداتی بسازد که به عنوانِ مخالف، وجودِ خارجی نداشته باشند. تواب‌سازی و تواب‌گری هم در همین دوران بود و شکست خورد و پس از شکستِ آن و آمدنِ اکیپِ منتظری، زندانیان مجددًا خودشان را بازیافتند و این‌بار مقاومت‌شان شکلِ دیگری پیدا کرد. هویتِ سیاسیِ خودشان را ابراز کردند و خواهانِ حقوقِ سیاسی و حتی قضاییِ خودشان شدند و اعتصاباتِ زندان‌ها شروع شدو یکی از بزرگترین اعتصاب‌های زندان در دهه‌ی شصت (که همان تحریمِ غذایِ یک ماهه در سالنِ سه بود و یکی از زندانیان مجاهد در جریان و در ارتباط با آن به شهادت رسید) در همین دوران به‌وقوع پیوست.

دوره‌ی چهارم سال‌های شصت و شش و شصت و هفت می‌باشد. جمهوری اسلامی وضعیتِ زندان را در این دوره به‌هیچ عنوان نمی‌توانست تحمل بکند. حضورِ آن نسل و وجودشان را نمی‌توانست تحمل بکند. سال‌های ۶۶ و ۶۷ در واقع تدارک قتل‌عام ۶۷ را دیدند. تدارک‌شان هم به این ترتیب بود که آمدند طیِ مراحلی زندانیان را تفکیک کردند. ابتدا زندانیانی که ابد داشتند و یا زیرِ حکم بودند را در زندانِ اوین نگهداری کردند و بقیه‌ی زندانیان را به زندانِ گوهردشت فرستادند. در گوهردشت ابتدا شروع کردند به شکنجه و لتوپارکردنِ زندانیان با سبعیت و وحشی‌گری تمام. از بد و ورود به آنجا تونلی ایجاد کردند بودند و دو طرفِ تونل پاسداران با شلنگ و چماق و ... ایستاده بودند و زندانیانِ چشم‌بسته و دست‌بسته را تا رسیدن به بندها یشان به نحوه‌هایی وحشتناک کتک می‌زدند و زندانیان را از بندها خارج می‌کردند و به همین منوال روزها و هفته‌های متوالی کتک می‌زدند. در

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

این زمان در زندان شروع کردند به تفکیک زندانیان از لحاظ ایدئولوژیک. زندانیانِ مجاهد و سایر زندانیانِ مذهبی را جدا کردند و در بندهای جداگانه جای دادند و زندانیانِ چپ، کمونیست و مارکسیت و... را جدا کردند و در بندهای دیگر قرار دادند. این‌ها همه تدارک برای قتل‌عام ۶۷ بود، چیزی که بعد از روی شواهد و قرایین متوجه شدیم که همه‌ی این کارها برای این بوده است. و در نهایت آمدنند در زمستان ۶۶، پرسش‌نامه‌هایی با سوالات مختلف جلوی زندانیان گذاشتند که موضع زندانیان را مشخص می‌کرد و می‌خواستند ببینند این زندانی سرِ موضوعی است یا نه؟! و بعد از انجام این کارها منتظر فرصت نشستند و در تابستان ۶۷، قتل‌عام ۶۷ صورت گرفت :

آبِ سیه از زمین برآمد

مرگ از در آهنین درآمد

بارید به باغِ ما تگرگی

وزَلْبُنْ ما نماند برگی [نظمی]

دسته دسته ، دسته‌های ده بیست نفره ، سی نفره ، از زندانیان را از بند‌ها بیرون کشیدند و پس از بردن جلوی هیاتِ مرگ و پس از پرسشِ چندین سوال می‌فرستادند در سمتِ چپ راهرو که به سوله‌های اعدام در زندانِ گوهردشت منتهی می‌شد و در اوین هم به مقرِ تیرباران . در آنجا امکانِ تیرباران وجود داشتند و تیرباران می‌کردند.

دو موضوع مهم در خصوص کشتار شصت و هفت

دو موضوع هست که در اینجا با توجه به وقتِ اندک حتماً باید به این موضوعات اشاره بکنم:

نخستین مسئله این است که زمانی که این قتل عام اتفاق می‌افتد مجتمع بین‌المللی، همین جوامعی که اکنون برای ما اشکِ تماسح می‌ریزند، برای شهدای ما اشکِ تماسح می‌ریزند و حتی در کانادا یادمان برگزار می‌کنند، دولت‌ها، رسانه‌های سرمایه‌داری جهانی و جوامع بین‌المللی، آن موقع سکوت‌کردن و با سکوت‌شان به آن جناحت رضایت داده بودند. قتل عام بیخ‌گوشِ رینالدو گالیندوپل صورت گرفت (نماينده‌ي ویژه‌ی کميسيون حقوق‌بشر سازمان ملل متحد در آن زمان). گالیندوپل خیلی دیرتر در اوخر مهرماه گزارشی را به مجمع عمومی داد و در آن لیستی هزار نفره را به آن‌ها اعلام کرد که قتل عام شده‌اند. نه مجمع عمومی، نه سازمان ملل، نه شورای امنیت، نه کشورهای مختلف، نه گردانندگان و کارگزاران نظم مسلط جهانی آن موقع و همین موقع جهان، نه در آن زمان و نه اکنون کاری نکردند و سکوت کردند و حتا هزاران قرائن و شواهد وجود دارد که نه تنها سکوت کرده و رضایت داده اند بلکه شادمانی نیز می‌کردند. یکی از آن هزار و یک دلیل آن است که در آن زمان که سرتاسر کشور ما بوی خون و جنازه هنوز از فضایش رخت برنبسته بود، هیئت‌های بازرگانی و اقتصادیشان راهی ایران شدند و طول و عرضِ تهران را گز می‌کردند و قرارداد منعقد می‌کردند! امروز ایستاده‌اند بر سر جنازه‌های هزاران تن از شهدای ما و برای ما و شهدای ما شکلک درمی‌آورند! موضوعی را برای شما مطرح می‌کنم که یک نمونه

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

از رفتار این هاست. ترکیه که بودم یکی از زندانیانِ دهه‌ی شصت برایم تعریف می‌کرد که وقتی از زندان آزاد شدم و پس از ورودم به خارج از کشور، به دیدارِ موریس کاپیتورن-که آن زمان جانشینِ رینالدو گالیندوپل شده‌بود (نماینده‌ی ویژه‌ی کمیسیونِ حقوق‌بشر سازمان ملل متحد که اکنون به شورایِ حقوق‌بشر تغییر نام داده است)-رفته بود و نقل کرد که به او گفتم: شما که می‌روید به ایران و گزارش تهیه می‌کنید و بر می‌گردید، در موردِ نقضِ حقوق‌بشر در ایران هیچ اشاره‌ای به قتل عامِ شصت و هفت نمی‌کنید؟! چرا یک هیئتِ تحقیق تشکیل نمی‌دهید؟ و او در پاسخ به من گفت: آن موضوع در زمان مسئولیتِ من اتفاق نیفتاده است! سال‌ها پیش بوده و به من مربوط نیست! و نقل کرد من به او گفتم: پس شما چطور در گزارش‌هایتان مرتب‌آز فتوایِ قتلِ سلمان رشدی یاد می‌کنید و آن را به عنوانِ نقضِ حقوق‌بشر در گزارش‌هایتان به آن اشاره می‌کنید، در حالی که این اتفاق هم در سال‌های پیش افتاده و زمانِ مسئولیتِ شما هم‌نبوده است؟! و گفت موریس کاپیتور سرش را پایین انداخت و دنباله‌ی کار خویش گرفت!

امروز ما به دخالت‌های بشردوستانه‌ی شما نیاز نداریم، ولی به شما هشدار می‌دهیم ما، مهاجرینِ ما، تبعیدی‌های ما، پناهندگانِ ما و مردمِ ما را قربانیِ زدوبندهای خودتان نکنید. تصور نکنید که حافظه‌ی تاریخیِ مردمِ ایران خوب نیست. مردمِ ما همان‌گونه که بیست و هشت مرداد ۳۲ را فراموش نکرده‌اند، کنفرانسِ گوادالوپ و ماموریتِ ژنرال هویزر برای سر بریدنِ انقلاب و تحويل آن به آخوندیسم تبهکار را افزاید نبرده‌اند!

دومین موضوع که باز هم به همین قتل‌عام ۶۷ بر میگردد که باید به آن اشاره کنیم این است که جمهوری جمهوری جهل و جور و جنایت در این قتل‌عام مشارکت داشتند. همه‌ی جنایت‌کارانِ جمهوری اسلامی مشارکت داشتند و همه‌برانه‌دام آن نسل توافق داشته‌اند و اختلافشان از فردای انقلاب-اگر اختلافاتی شروع شد و اوج آن به انتخابات ۸۸ رسید- از آن زمانی آغاز شد که به تقسیم غنایم پرداختند:

تا سگان را وجوه پیدا نیست

مشق و مهربان یک دگرند

لقمه‌ای در میانشان انداز

تاكه پهلوی همدگر بدرند [سعدی]

دوره‌ی پنجم از سالِ شصت و هشت تا اواخر هفتاد و یک بود. سالِ ۶۷ تعدادی از زندانیان سیاسی را بر سر یک موضوعی به نامِ عفو امام آزاد کردند. یک راه‌پیمایی ترتیب دادند و یک سمینار در تالار وحدت و تعدادی از زندانیان در آن مراسم شرکت کردند. ما هرگز آن زندانیان را، شخصیت و احترام آن‌ها را فراموش نمی‌کنیم و برای همیشه محفوظ بوده. ولی پس از آن زندان همیشه وجود داشت و آن‌ها نماینده‌ی مقاومت بعد از زندان نبودند. برای این‌که در همان‌زمان، زندانیانِ دیگری بودند که زمانی‌که ناصریان (همین شیخ محمد مقيسه‌ای) که همین روزها در قوه‌ی قضاییه حکم‌های آن‌چنانی صادر میکند و آن‌زمان دادیار! بود (کلمات و اصطلاحات در جمهوری اسلامی بی‌مفهومند و معنای مخالف

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

می‌دهند، یعنی جلادی بود که زندانیان سر موضعی را شناسایی می‌کرد و به هیاتِ مرگ می‌گفت حتماً قتلِ عامش کنید و بکشیدش). این آمد در زندان را باز کرد و گفت اینجا - یعنی زندان - بشکه‌ی باروت هست و این طرف اتوبوسِ آزادی است! بیش از ۷۰ تن از زندانیانِ کمونیست، سوسیالیست و چپ نرفتند و به قولِ ناصریان ترجیح دادند بروند و بر روی بشکه‌ی باروت بنشینند! عده‌ی زیادی از مجاهدین و زندانیانِ مذهبی که در زندان بودند ماندند و آن‌ها هم در راه‌پیمایی شرکت نکردند. مجاهدین البته بعضی هاشون حتی اگر می‌خواستند شرکت هم بکنند، جمهوری‌اسلامی حاضر نبود و نمی‌پذیرفت که آن‌ها را آزاد کند، چون می‌دانست شرایط‌شان متفاوت است و پس از آزادی دوباره می‌روند و به جریانِ سیاسی مربوطه‌شان ملحق می‌شوند. اولاً : صرفِ ماندن در زندان خودش مقاومت و ایستادگی بود. توسط زندانیانی که ماندند در سال‌های ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۷۰ و ۷۱. ثانیاً : بعداز این قتلِ عام و فضای قتلِ عام که زندانیان خوب به یاد دارند که هر روز تاکید می‌کردند که حکمِ امام پابرجاست و سرفرصت بقیه‌ی شما را هم اعدام خواهیم کرد. در چنین شرایطی، مراسمِ مرگِ خمینی بود ؛ اکثر زندانیان شرکت نکردند. انتخاباتِ ریاست‌جمهوری بود ؛ اکثراً شرکت نکردند. لباسِ زندان را آمدند که تحمیل‌کنند و مدت‌ها کلنجر رفتند که باز زندانیان قبول نکردند. و سرانجام بر خلافِ آن‌چه که عده‌ای از ودادگان و وارفتگانی که آمدند بیرون و تکیه دادند به این رسانه‌هایی مثل بی‌بی‌سی، وی‌اوای، دویچه‌وله و رسانه‌های این چنینی‌جهانِ سرمایه‌داری و آن‌ها هم صدایِ آنان را پژواک دادند - به خاطرِ این‌که می‌خواستند روحیه‌ی یاس و نامیدی و تسلیم طلبی را رواج

بدهند-؛ بر خلاف آن‌ها که نوشتند و طی بیست سال اخیر گفتند و مطرح کردند که زندان تسلیم شد... به هیچ وجه این‌چنین نبود و نشد و نه تنها تا سال ۱۹۶۷ آن نسل انقلاب ایستاد و در برابر جمهوری‌اسلامی مقاومت کرد که پس از ۱۹۶۷ نیز آن‌چنان ایستاد که شرایط زندان‌بان و جمهوری‌اسلامی را برای مصاحبه، برای انجارنامه و همکاری نپذیرفت، و سرانجام این جمهوری‌اسلامی بود که خاموش و آرام و به تدریج در برابر آن نسل زانو زد و آن‌ها را آزاد کرد و بسیاری از آن‌ها را با یکی دوخط که دیگر آن انجارنامه سابق نبود [آزاد کرد] و بسیاری حتی این کارها را هم نکردند. نه مصاحبه نه انجارنامه و بلکه با تعهد کوتاهی آزاد شدند. بدین ترتیب زندان و سرکوب‌دهه‌ی ۱۹۶۰ تا سال ۱۹۷۱ بدین ترتیب گذشت.

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان دهه‌ی شصت

موضوع صحبت‌ما اصلش این بود که مشخصه‌ها و مشترکات آن نسل انقلاب و زندانیان سیاسی‌دهه‌ی ۱۹۶۰ چیست؟ چه چیزهای هست که موجب می‌شود آن نسل را در یک زیر مجموعه قرار بدهد. بسیاری از مطالب هست که با توجه به فرصت به آن اشاره می‌کنم:

شهامت و فداکاری آن نسل؛ زندانیان سیاسی‌دهه‌ی شصت. یعنی ایستادگی تا سرحدی که بازجویان به زانو درآمدند. نمونه‌های خیلی کوتاهی برای این موارد خواهم زد. فقط به عنوان یک نمونه: در یکی از شعبات اوین و در شعبات بازجویی یکی از زندانیان را که یک دختر بود شکنجه می‌کنند و بعد از شکنجه با طناب یا دست‌بندی دست‌هایش را

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

می‌بندند و می‌گویند کنارِ تخت بنشین و زندانیِ دیگری که یک مرد بود را هم شکنجه می‌کنند و آن هم مقاومت می‌کرد. وقتی که دیده بودند پاها و بدنش آش‌ولاش شده‌است او شکنجه از طریق ضربات کابل دیگر ممکن نیست [گفته بودند آن را قیانی کنند. وقتی قیانی می‌کردند دیر وقت و نیمه شب بوده که گفته بودند می‌رویم بعد از یک ساعت دیگر یا هر وقت خواستی بر می‌گردیم. هر وقت خواستی حرف بزن. پس از ده دقیقه که رفته بودند، آن دختر سُریده و یواش یواش خودش را به زیر پاهای زندانی مرد رسانده بوده و گفته بود که پاهایش را روی کمر او بگذارد (شکنجه‌ی قیانی به صورتی است که دست‌های زندانی را از پشت می‌بستند و [آویزانش می‌کردند] جوری که نوک پنجه‌هایش بر روی زمین باشد و هر لحظه بدنش کش می‌آورد و یکی از بدترین دردهای شدید و زجر و شکنجه‌ایی تدریجی است که هر لحظه فزاینده می‌شود) که زندانی بتواند تحمل کند و مرد زندانی به او می‌گوید : « نه ! چون اگر بازجوها و نگهبانان سر بر سند پوستت رو می‌کنند ! کبابت می‌کنند ! »! وزن می‌گوید : « نگران نباش ! من از فاصله‌ی زیرِ درب مواطن هستم »! از زیر درب یک سانتی متری هست که اگر کسی در حال نزدیک شدن به درب باشد می‌شود خوابیده متوجه اش شد . پس از یک ساعتی که دختر زندانی متوجه می‌شود که کسی دارد می‌آید بر می‌گردد و زندانی مرد در حالی که واقعاً از این حرکت ناگهانی دردش هم گرفته ، نعره‌ای و آهی می‌کشد و بازجو هم که فکر می‌کرده زندانی قیانی اش را هم کشیده دیگر و وقتی چیزی نمی‌گوید یعنی [معنی اش اینست که [چیزی ندارد. بدین ترتیب مقاومت می‌کردند.

صدقات و صمیمیت داشت آن نسل . امید وارم که وقت داشته باشم ! فقط یک نمونه در این مورد را میگوییم : هیبت‌الله معینی را اسمش را شنیده‌اید . در سالن سه ، هفته‌ای یک جلسه از او وقت‌گرفته بودم . من با او حرف می‌زدم . خیلی‌ها با او صحبت می‌کردند . هر روز تجربیاتش را منتقل می‌کرد و او هی قدم می‌زد و هی صحبت می‌کرد . از زندانیان با تجربه و از لحاظ نظری بسیار نیرومند بود . یک روز که بحثِ جریانات قبل از انقلاب بود ما بین صحبت‌هایش از او پرسیدم و گفتم که می‌توانی در یک جمله به من بگویی اشکال مشی چریکی چه بود ؟ ! گفت : « یک جمله » که من نمی‌توانم بگویم ، باید توضیح بدهم . گفتم : نه ! یک جمله به من بگو ، می‌خواهم داشته باشم . فکر کرد ... و گفت : « اساسی‌ترین مشکل ما این بود که از دانشگاه درآمدیم ، مستقیم رفتیم خانه‌ی تیمی . جامعه را ندیدیم ! » آن نسل صداقت داشت . در نقدِ خود هم صداقت داشت و به هیچ عنوان از آن نمی‌گذشت . امروز می‌بینیم در رسانه‌های آن‌چنانی بعضی به عنوان تحلیل‌گر و کارشناس ، حضور پیدا می‌کند و هر روز یک کراواتِ جدید می‌زنند در حالی که آن نسل هر روز یک ایده‌ی جدید می‌آورد . مرتب‌آن نسل مغزش فعال بود . چیزی که اکنون به آن نیاز داریم .

صلابت و ایمان داشت . نمونه‌ای مثال می‌زنیم : محمد صبوری با ما در سالن سه [هم بند] بود . زندانیان فرصتی پیدا کرده بودند و کاردستی درست می‌کردند . محمد صبوری هم روی یک سکه یا روی استخوان یک طرحی زده بود که یک مشتی از میان مردم به بیرون می‌آمد و ایران و جهان را در دستش می‌گرفت . به او گفتم محمد معنی این طرح چیست ؟ (محمدی که زیر حکم بود و همه ما می‌دانستیم حکم‌ش اعدام است و اصلاً به قتل عام ۶۷

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

نرسید و او را قبل از آن اعدام کردند خودش هم مسلم‌آمی دانست) گفت: «معنی این طرح این است که ما، یعنی کارگران، جهان را فتح می‌کنیم، این مناسبات را در هم می‌ریزیم و فتح می‌کنیم!» آن نسل صلابت و ایمان داشت، حتی در لحظه‌هایی که خودش هم می‌رفت پای چوبه‌ی دار یا تیر باران می‌شد و اعدام می‌شد.

آن نسل مشیت‌گرا و جبرگرا نبود. نه تنها به تفسیر جهان می‌اندیشید بلکه به تغییر آن برخاست و با تمام وجود همت گماشت. حسین صدرایی در آن جا یک شعری برای ما خواند:

برهنه پای بر تیغ

برهنه تن در آتش

قد افراخته از آزمون سرخ می‌گذرم

و سرنوشت نه در پیشاپیش

که هم‌چو سگی رانده به دنبال می‌دود...

می‌توانیم درباره‌ی اراده‌گرایی آن نسل صحبت کنیم، ولی مسلم‌آمی آن نسل مشیت‌گرا نبود، تسلیم‌پذیر نبود، به تغییر وضعیت خودش و جهان پیرامون خودش می‌اندیشید و برخاسته بود. همه‌ی این‌ها را گفتیم و می‌توانیم فهرست‌وار بگوییم اما فرصت نیست. در واقع مقدمه‌ای بود بر این‌که آن ضرورتی که خودم را هم به این‌جا کشید تا صحبت بکنم

این سنت که (وگرنه اگر صحبتی نیست چه ضرورتی دارد وقت خودمان و دیگران و مردم را بگیریم) : آن نسل آرمان خواه بود و این ویرگی مشترک همه‌ی آن نسل و زندانیان سیاسی دهه‌ی ۶۰ بود.

مخروط جامعه شناسی و جایگاه آرمان خواهان

یک اشاره‌ی اجمالی بکنم که اگر جامعه را بلحاظِ جامعه‌شناختی تقسیم کنیم به مردمی که فعال نیستند؛ مشارکتِ مستقیم عینی روزمره در تعیینِ سرنوشت ندارند؛ و آن‌ها‌ی که فعال اند. یعنی مخروط جامعه شناسی را در نظر بگیریم و در راس آن نیروهایی را که جلوی حرکت جامعه حرکت می‌کنند؛ آن نیروهای فعال را باز نیز می‌توانیم به سه دسته تقسیم کنیم. نیروهای اکثریتِ مردم در شرایطِ عادی جزو این دسته‌ی فعال نیستند و جزو آن دسته‌ای هستند که متاسفانه مستقیماً در سرنوشتِ روزمره‌ی خودشان مداخله‌ی روزمره ندارند ولی خوشبختانه در شرایطِ انقلابات اجتماعی می‌آیند و سطحِ میدان و اتفاقاً جهش‌های بزرگ تاریخی در همین شرایط و دوران صورت می‌گیرد. آن دسته‌ای که اما همیشه فعال هستند سه دسته اند: دسته‌ی اول محافظه‌کاران هستند. همان‌ها‌ی هستند که وضعِ موجود را می‌خواهند حفظ کنند، منفعت می‌برند و منافعشان هم ایجاب می‌کند. بلحاظ فلسفی هم اگر مذهبی هستند «نظامِ احسن» می‌بینند هستی را، و اگر غیرمذهبی هستند در بوق و کرناهایشان می‌دمند که تاریخ به پایان رسیده و این پایان تاریخ است و

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

این بهترین مناسباتِ موجود است و اگر خیلی با انصاف باشند مثل پوپر می‌گویند [که این مناسبات] «کم‌ترین شر ممکن» است. به هر حال می‌خواهند وضعیت موجود را حفظ کنند و قدرت‌ها و حکومت‌ها از همین دسته هستند و آکادمیسین‌های که وضعِ موجود را توجیه می‌کنند از همین دسته هستند. دسته‌ی دوم رفورمیست‌ها و اصلاح‌طلبان هستند. آن‌ها کسانی هستند که نمی‌خواهند این سیستم و وضعیتِ موجود را از ریشه به صورت رادیکال برکنند و تغییر دهند. بر خلافِ نسلِ ما که می‌گفت:

تا نظمِ تازه‌ای بسراییم در جهان

تا نظم کهنه را همه زیر و زبر کنیم [رهیاب]

این‌ها خواهانِ زیر و زبر کردنِ وضعِ موجود نیستند. مثل سوسیال دمکرات‌ها و این‌ها. اتفاقاً پریروز در اخبار شنیدم که کارکنانِ بخشِ حمل و نقلِ عمومی ایتالیا اعتصاب کرده بودند. آن‌ها در برابرِ ریاضتِ اقتصادی و تحملِ مصیبتِ سرمایه‌داری بر فرودستان و کارگران و تهی‌دستانِ جامعه‌شان اعتراض کرده بودند. یکی از آن‌ها جمله‌ی خیلی با معنایی گفت: «به احزابِ سیاسی (که منظورش در ایتالیا بود که البته می‌توان تعمیم داد و فهمید که اپیدیمی است) دیگر نمی‌شود اعتماد کرد. سوسیال دمکرات‌ها، سوسیال مسیحی‌ها، دمکرات مسیحی‌ها همه‌ی این‌ها برنامه‌های شان هیچ تفاوت اساسی با هم ندارد و وضعیت ما را تغییر نمی‌دهد. فکری اساسی‌تر باید کرد.» اصلاح‌طلبان و رفورمیست‌ها از این صیغه هستند. در حقیقت [همواره] اصلاحات حقیقتاً زمانی

صورت‌گرفته که انقلاب خطر خودش را بر حامیانِ وضع موجود نزدیک نشان داده. آن موقع بوده که مناسباتِ موجود و وضعِ موجود و سرمایه داری (در این دوره) و طبقه‌ی حاکم و هیئت حاکمه تسلیم شده‌اند به اصلاحات. یعنی شما حتی برای اصلاحات هم نیز نیاز داری که به انقلاب بپردازی. دسته‌ی سوم ما کسانی هستند که آرمان‌خواه هستند. خواهان جامعه‌ی آرمانی هستند. زندانیانِ دهه‌ی ۶۰ و آن نسلِ انقلاب، آرمان‌خواه بودند. آنان آزادی را بی قید و شرط می‌خواستند. آن‌ها برابری حقوقی، طبقاتی، سیاسی، جنسی، مذهبی، قومی را کامل می‌خواستند. خواهانِ دگرگونی وضعیت از ریشه و بن بودند. سوسیالیست بودند، کمونیست بودند. این چیزی است که نمی‌خواهند الان مطرح شود، آن‌هایی که برای کشته‌شدگانِ ما در قتل‌عام ۶۷ و دهه‌ی ۶۰ دل‌می‌سوزانند و اشک تماسح می‌ریزند! توگویی که هزاران گوسفند را سربریدند یا آدم‌های عادی را کشتار کردند و آن‌هان راحت هستند!! اسمی از این نمی‌برند که آن‌ها چه می‌خواستند، خواسته‌هایشان چه چیزی است، که اگر همین امروز هم تکرار شود و خطرش را اگر احساس کنند باز هم قتل‌عام می‌کنند و باز هم این‌ها سکوت خواهند کرد. موضوعِ آرمان‌خواهی البته فقط مختصِ کمونیست‌ها و سوسیالیست‌ها نبود. مجاهدین و سایر جریانات مذهبی نیز که آن‌جا جزو مخالفینِ جمهوریِ اسلامی بودند، آن‌ها هم آرمان‌خواه بودند.

جامعه‌ی بی طبقه‌ی توحیدی از کدامیں سو می‌گذرد؟!

مجاهدینی که ما می‌شناختیم و با هم زندان بودیم و حبس کشیدیم. یکی از اون رفقای مجاهد ما الان این‌جا هست. با هم زندان بودیم و حبس کشیدیم. می‌تواند شهادت بدهد.

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

آن‌ها به جامعه‌ی بی‌طبقه‌ی توحیدی معتقد بودند. با ایمان به جامعه‌ی بی‌طبقه‌ی توحیدی بر طنابِ دار بوسه‌زدند و جلوی جوخه‌های تیرباران ایستادند. اگر چه هرگز ما ندیدیم که مجاهدین توضیح بدھند و شفاف بیان کنند. جامعه‌ی بی‌طبقه‌ی توحیدی از کدامیں سو می‌گذرد؟ سو سیالیسم یا سرمایه‌داری؟ و این هم از مصادیقِ روش‌نمی‌ست که نشان می‌دهد هرگاه، هرجا؛ کسی یا کسانی، جمعی یا جریانی، در اعلامِ مواضع و ایستارهای تاریخی - طبقاتی خودشان تعلل بورزنده و یا در پرده‌ی ابهام و ایهام بگذارند، شرایط که مهیا‌گشت آن موقع بر پاشنه‌ی پاهای خودشان می‌چرخند و این‌بار بی‌تعلل و بی‌پروا به دامنِ راست می‌غلطند و در آغوشِ سرمایه‌داری جای می‌گیرند. اما آن چیزی که ما داریم صحبت می‌کنیم درباره‌ی دهه‌ی ۶۰ است. آن نسلِ انقلاب است که آن‌ها آرمان‌خواه بودند. آرمان‌خواهی امروز نیازِ مبرم‌ما است، نیازِ درواقع جنبش‌ماست.

طرح‌ها و برنامه‌های جنایتکاران در مواجهه با پرونده‌ی قتل عام ۶۷

جنایتِ شصت‌وهفت، ۲۵ سال پیش صورت گرفت و حالا ۲۵ سال از آن جنایتِ عظیم می‌گذرد. در این ۲۵ سال جانیانی که مرتكب‌این جنایات شدند سه طرح را در برابر این پرونده‌ی عظیم در پیش گرفتند. طرح اول‌شان این بود که اصل‌اموضع را مسکوت بگذارند، صدای اش را در نیاورند و اصلاً صحبتی نکنند. یک توافق (ناگفته و نانوشته) یا (نوشته و گفته شده که ما از آن بی‌خبریم) در بینِ همه‌ی جریان‌های جمهوری اسلامی

بود و هم‌چنان هست که اصلاً در این زمینه صحبتی نشود و حتی اخیراً هم که اساراتی می‌کنند یک کلمه بیشتر از آن چیزی که ما می‌دانیم اضافه نکرده‌اند و نمی‌کنند و سعی کرده‌اند با سکوت برگزار کنند. دوم: اگر نتوانستند با سکوت برگزار کنند (همان‌طور که آن نسل را قتل‌عام کردند و زیر خروارها خاک دفن کردند، این پرونده را هم در پستوی تاریخ دفن کنند) اگر دیدند نمی‌توانند، طرح دوم این بود که موضوع را کوچک کرده و کوچک جلوه بدھند. با بحث‌های آماری و از این آمارهایی که مطرح می‌کنند. «نه! این تعداد نبودند! این تعداد بودند!» و از دست بحث‌های آماری! راه بیاندازند اکنون که دیگر تحت فشار قرار گرفته‌اند. طرح سوم این بود که اگر طرح دوم هم جواب نداد، رنگ «کی بود؟ کی بود؟ من نبودم!» را بگیرند. همین کاری که الان مقامات جمهوری‌اسلامی دارند می‌کنند. قاضی‌القضات آن زمان آیت‌الله موسوی اردبیلی که در نماز جمعه می‌گفت (صداپیش هست و فیلم‌اش هست): «ده تا ده تا بیست تا بیست تا پرونده می‌برند و می‌آورند قضات‌ما. ولی ای کاش همه‌شان کشته شوند و مسئله یک مرتبه تمام شود!» حالا او امروز از زبان ایادی خودش مطرح می‌کند من اصلاً مخالف آن کشتار بودم! نخست وزیر آن‌زمان که آن موقع با تلویزیون اتریش مصاحبه می‌کرد و می‌گفت: «ما رحم نمی‌کنیم! امروز می‌گوید من اطلاع نداشتم! بعد هم که می‌گوید اطلاع پیدا کردم...» متناقض می‌گوید. یک‌جا می‌گوید: «ما را به حساب نمی‌آوردن» و یک‌جا می‌گوید «سعی کردم جلویش را بگیرم!» همان‌کسی که می‌گفت: «ما رحم نمی‌کنیم!! رئیس جمهور وقت آن‌زمان که الان مقام عظمای ولایت هستند اخیراً که دیدند طشت این رسوایی با

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

صدای بلند از بام ایران و جهان بر روی زمین افتاده و همه فهمیده‌اند جریان قتل عام ۶۷ را؛ - با فعالیت‌های زندانیان سیاسی دهه‌ی ۶۰، توسط مادرانی که صدایشان فقط در حلقومشان می‌پیچید، مادرانی که گوشی خانه‌گریه می‌کردند. زمانی آمدم دیدم مادرم گوشی خانه نشسته و انواع و اقسام بیماری‌ها را گرفته. پاهایش را دراز کرده بود و نوار بیداد شجریان را گوش میداد و شجریان می‌خواند: چه شد، چه شد... این هم گریه می‌کرد و می‌گفت چه شد؟ چه شد؟....). امروز که می‌بینند دیگر صدای مادران اوچ گرفت. زندانیان سیاسی حرف زدند. به انواع و اقسام و طرق مختلف به وسیله‌ی شما که سالیان دراز خارج از کشور هستید و برنامه اجرا کردید و مراسم یادبود و یادمان گرفتید. همه‌ی این‌ها موثر بوده. بالاخره دیگر نمی‌توانستند. تاکی می‌خواهند جلوی حقیقت را بگیرند؟ تاکی می‌خواهند با دو انگشت جلوی خورشید و تابش خورشید را بگیرند؟ فقط خودشان نمی‌دیدند! اما خورشید بود! خورشید خون سرخ آن نسل در نهایت می‌تابید. هم‌چنان که بالاخره تابید. حالا که تابیده؛ رنگ کی بود؟ کی بود؟ من نبودم! گرفته‌اند! این طرح سوم‌شان بود. اما همه‌ی این تشبیثات غریقانه بی‌فایده است. بی‌هوده است.

تردیدی نداشته باشید که آن روز فرامی‌رسد! حساب پس می‌دهید!

مردم ما بر خلاف آنان که در معامله‌ی خون و خیانت؛ قطورترین ، سنگین‌ترین ، سهمگین‌ترین و گریزناپذیرترین پرونده‌ی سیاسی- جنایی تاریخ معاصر ایران (و حتی در نوع و شکل و گستردگی اش، تاریخ معاصر جهان) را در آن تربیونال کذايی به عربستان و قطر و ترکیه و سازمان کثیف همکاری اسلامی واگذار کردند- و اگر نبود مقاومت‌دها و

صدھا زندانی سیاسی و عدم شرکت آن‌ها در این بساط، و اگر نبود مقاومت و عدم همکاری هزاران هزار خانواده‌ی شهیدان و جان‌فشنان ما در داخل کشور و خارج از کشور که به این مضحکه نپیوستند، شاید این معامله‌ی کثیف و این بیع صورت می‌گرفت- بله ! بر خلاف آن تریبونال کذا بی ! در ایران فردا، در فردای انقلاب اجتماعی محظوظ ایران، در دادگاهی علنی و عادلانه (و نه همچون بی‌عدالتی‌هایی مانند ۶۷) همه‌ی شما (رو به سوی جمهوری‌اسلامی ! به همه شما می‌گوییم !) همه‌ی شما جنایت‌کاران را، شما علمای اعلام منجمد المغز ! آیات عظام میلیارد ! مراجع تقلید تریاکی ! شما پاسداران سود و سرکوب و سرمایه ! همه شما را همراه با فلسفه و مکتب ناپاک و مرام و منش سیاسی نکبت‌بارتان پایی میز عدالت خواهند کشاند و خودشان هم قضاوت خواهند کرد و به پرونده‌ی کثیفتان رسیدگی خواهند کرد. تردیدی نداشته باشید آن روز فرا می‌رسد. حساب پس خواهید داد. ده برابر حساب پس خواهید داد. حساب خواهد بود . بیهوده است این روضه‌هایی که برای ما می‌خوانید که (بخشید و فراموش کنید!) یا (بخشید و فراموش نکنید!). هر روضه‌خوانی و هر دفاعیه‌ای دارید آن روز در پیش‌گاه مادران و خواهران و پدران و برادران و همسران و فرزندان آن شهیدان و جان‌فشنان دهه‌ی ۶۰، سرتاسر دهه‌ی ۶۱ و قتل عام ۶۷، آن جا بخوانید، زانو بزنید و التماس کنید و آن جا دفاع خودتان را انجام بدھید. به حساب‌تان رسیدگی خواهد شد. به این ترتیب ! [توسط] خود مردم !

ما نه تنها شما، بلکه فلسفه و مکتب و مرامتان را به محاکمه خواهیم کشید، تا ببینیم و مردم ما و مردم جهان ببینند این چه مذهب بی‌داد و این چه بی‌داد مذهبی است؟! این چه

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

فلسفه و چه مکتب و چه مرام و چه منش سیاسی فوق‌ماکیاولیستی است که تمامت بشریت را، منتهای انسانیت را، کل شان و منزلت انسانی را پیش پای قدرت، پیش پای مصلحت نظام و حفظ مصلحت نظام، مصلحت حفظ نظام، نظام پلید نگاهبان سرمایه‌داری و نظام ستمبار سرمایه‌داری و پیش پای خدای گان سود و انباشت و سرمایه قربانی می‌کند؟! این چه مکتبی است؟! این فلسفه را به محکمه بکشیم.

حق با ما بود! ما حق داشتیم!

و اما امروز پس از گذشت ربع قرن از آن نبرد نابرابر، پس از به اسارت رفتن و قتل عام شدن آن نسل آرمان‌خواه، کار ادامه‌ی نبرد ناتمام، آن رویارویی ناتمام، هم‌چنان و هنوز پیش‌روی ما و در دستور کار ما است.

شیخ محمد‌یزدی همان آیت‌الله‌یزدی، همان که قاضی‌القضات و رئیس دیوان عالی کشور اسبق بود، در یکی از خاطراتی که نوشته و مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر کرده است، یک جمله دارد که ماهیت تمام دیدگاه آنان را و وضعیت آنان را آن جمله مشخص می‌کند. می‌گوید: «منافقین (شما بخوانید همه‌ی مخالفین جمهوری اسلامی، چون این‌ها اصطلاحاتشان این‌گونه است)؛ (زمانی است که خمینی - امامشان - آمده بود به مدرسه‌ی علوی)؛ و نقل می‌کند که ما رفتیم پیش امام و گفتیم این‌ها رو بیاندازید بیرون، این‌ها را نگذارید نزدیک بشوند و این‌ها را سرکوب کنید و [به این ترتیب] این‌ها [یعنی مجاهدین] تازه فهمیده بودند چه کلاه‌گشادی بر سرشان رفته است»! تفکر و دیدگاه این‌ها

این بود که معتقد بودند کلاه‌گشادی بر سر نسل انقلاب گذاشته‌اند، انقلاب را راه‌زنانه و دزدانه مصادره کرده‌اند و بر اریکه‌ی قدرت تکیه زده‌اند...[و حال اینچنان عربده‌کشی و پایکوبی می‌کنند !]

ما ، بله ، اشتباهات داشتیم. نسل ما کم تجربه بود، تجربیاتِ چندانی نداشتیم، ما نسلی بودیم که سیاست را به‌ویژه سیاست از نوعی که شما می‌فهمید و امامتان یک‌بار گفت: که «این‌ها اصلاً سیاست بلد نیستند» ! . ما سیاست بلد نبودیم. به‌ویژه از آن سیاستی که حقه‌بازی است. ما مبارز بودیم، انقلابی بودیم، نسلِ ما این‌طور بود، نسلِ پیش از ما این‌طور به ما آموخته بودند: فدآکاری، مبارزه، انقلاب! ما ضعف‌های تئوریک داشتیم. ما به این‌همه ظرفیتِ مردم‌فریبی شما آگاه نبودیم. ظرفیتِ پایان ناپذیرِ مردم‌فریبی و تزویر؛ که هر لحظه و هر زمان و هر دم سر حقه‌ای تازه باز می‌کنید و به مردم‌فریبی می‌پردازید ! پرداخته‌اید و هم‌چنان و هنوز فریب‌کاری می‌کنید و به مردم‌فریبی می‌پردازید. این قدر آگاه نبودیم به وضعیتِ شما. ما پرآکنده بودیم ، نتوانستیم متحد شویم. ما آماده نبودیم، زود به ما تحمیل کردید آن نبرد نابرابر را. ولی در برابر تان ایستادیم و سرکوب کردید. ما اشتباهات داشتیم و اذعان می‌کنیم. اما جنایت‌کاران و آدم‌کشان! حق با ما بود! ما حق داشتیم! فقر و فساد و فحشای گسترش یافته که تا تمام اعماق جامعه‌ی کنونی ایران مبین آن است که ما حق داشتیم! حق با ما بود! دره‌های هر دم عمیق‌تر شونده و گسترش یابنده‌ی تضاد طبقاتی و انباشتِ ثروت در سویی و فقر و گرسنه‌گی در سوی دیگر نشان‌دهنده‌ی آن است که وقتی برابری می‌خواستیم، وقتی شما را نمی‌خواستیم و جلوی شما ایستادیم،

مشخصه‌ها و مشترکات زندانیان سیاسی دهه‌ی شصت

وقتی شما را چه در نبرد چه در زندان‌ها به رسمیت نشناختیم، حق با ما بود! ما حق داشتیم! وقتی می‌بینیم و می‌خوانیم و می‌شنویم که کارِ تهی‌دستان و فرودستانِ جامعه از کلیه فروشی گذشته و به قرنیه‌ی چشم‌فروشی رسیده ، مطمئن می‌شویم که ما حق داشتیم. حق با ما بود . ورطه‌ی مهلكی که کشور را به آن سمت دارید می‌برید مبین آن است که ما حق داشتیم.

نسلِ آرمان‌خواهانِ ما به حق بود. آرمان‌خواهی‌اش هم‌چنان و هنوز نیازِ مبرمِ امروزِ ماست. نبردی تمام‌عيار هم‌چنان در پیش است. نه بهره‌کشی انسانی از انسان در ایران و در سراسرِ جهان از جامعه‌ی بشری رخت بربسته و نه مناسباتِ ستم‌بارِ سرمایه‌داری و برده‌گی و کارِ مزدی به مناسباتِ برابرانه و برادرانه مبدل شده است . نه فقر و گرسنه‌گی محوشده و نه میلی‌متری از فاصله‌ی طبقاتیِ فاحش و هردم فزاينده کاهش یافته است . نه جنگ‌های امپریالیستی، جنگ‌های کثیف و خانمان‌برانداز ، تبدیل به صلح مستقرشده است. انسان هنوز هم آزاد نیست. آدمی را از خودش بیگانه کرده‌اند و مسخ کرده‌اند. تبدیل به خوک ، گراز ، موش ، گوسفند ، و تبدیل به حیواناتِ بارکش کرده‌اند. از خود بیگانه‌گی انسان مثلِ گیوتینِ مناسباتِ سرمایه‌داری گردنِ انسانیتِ انسان را هم‌چنان دارد قطع می‌کند.

راز دارِ جزء و کل از خویش نامحرم شده است

آدم از سرمایه‌داری قاتلِ آدم شده است [اقبال]

نبردی تمام عیار همچنان در پیش است !

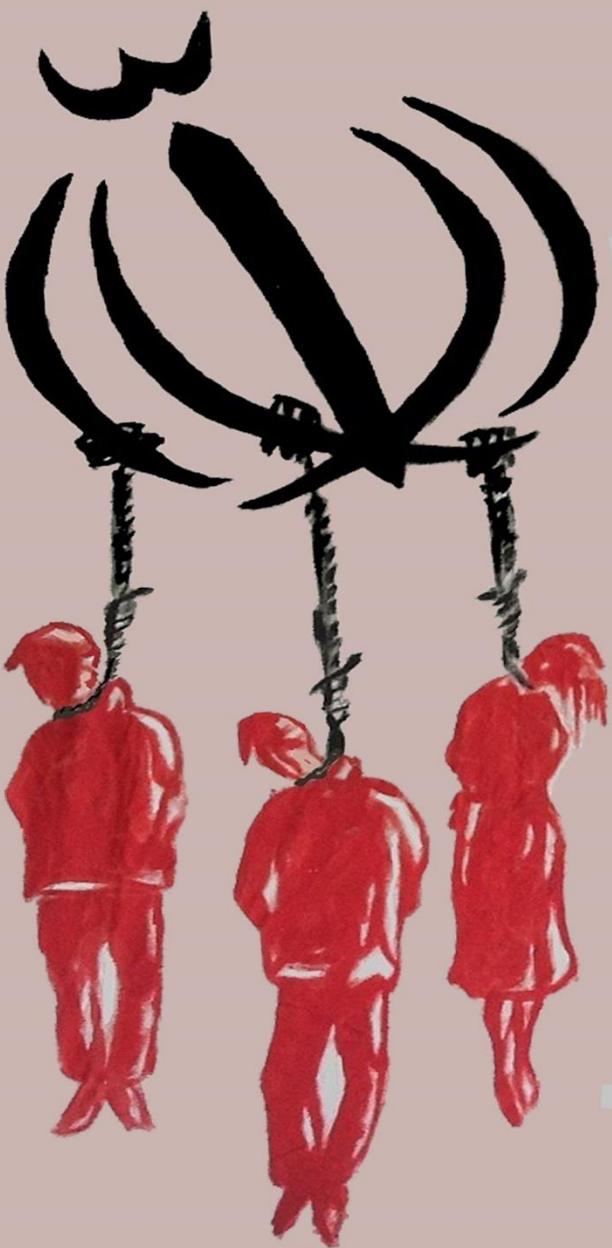
نه بی داد مذهبی از میان رفته نه مذهب بی داد منسوخ شده است . اینها همه و همه گویای آنند که مبارزه‌ی تاریخی ما ، مبارزه‌ی طبقاتی ما ، نه تنها به پایان نرسیده ، بلکه همچنان ادامه دارد و سرانجام به رویارویی تمام عیار منجر خواهد شد که این بار برخلاف همه‌ی تاریخ از انقلاب مشروطه تا انقلاب ۵۷ حرف اول و آخر آن را فرودستان و تهی دستان و کارگران و طبقه‌ی کارگر خواهد زد که سین سرآغازش سرنگونی جمهوری اسلامی است .

گمان مبرکه به پایان رسیده کار مغان

هزار باده‌ی ناخورده در رگ تاک است [اقبال]

درود بر شهدای دهه شصت !

(متن پیاده شده از فیلم توسط گروه پروسه)

لِذِكْرِ فَتْحَةِ

